

תפסיר רס"ג

גגה למנוחת שבת ושני וחמישי **אחרי מות**

טז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-
 מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי
 אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-
 יְהוָה וַיִּמָּתוּ: וּמְלִיל יי עם מֹשֶׁה.
 בְּתַר דְּמִיתוּ. תְּרִין בְּנֵי אֶהֱרֹן, בְּקִרְוֵי הוֹן
 אִישׁתָּא נֹכְרִיתָא קָדָם יי ומיתו:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
 דִּבֶּר אֶל-אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶל-
 יבֵּא בְּכָל-עֵת אֶל-הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרְכֹת אֶל-
 פְּנֵי הַפְּפֹרֹת אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ וְלֹא יָמוּת כִּי בַעֲנֹן
 אֲרָאָה עַל-הַפְּפֹרֹת: וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה. מְלִיל עִם אֶהֱרֹן אַחֲוֹךְ.
 וְלֹא יְהִי עָלֶיךָ עֵדוֹן לְקוּדְשָׁא. מְגִיו לְפְרוּכְתָּא. לְקָדָם כְּפֹרְתָּא.
 דְּעַל אֲרוֹנָא וְלֹא יָמוּת. אֲרִי בַעֲנָנָא, אֲנָא מִתְגְּלִי עַל בֵּית כְּפֹרִי:
 בְּזֹאת יבֵּא אֶהֱרֹן אֶל-הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן-בְּקָר
 לְחֻטָּאת וְאִיל לְעֹלָה: בְּדָא. יְהִי עָלֶיךָ לְקוּדְשָׁא.

— רס"ג —

אל משה דבבר אל אהרן אחיך ואל יבא.
 שלא ימות בדרך שמתו בניו: ולא ימות.
 שאם בא הוא מת: כי בענן אראה. כי
 תמיד אני נראה שם עם עמוד ענני ולפי
 שגלוי שכונתי שם, וזהר שלא ירגיל לבא,
 וזהו פשוטו. ומדרשו לא יבא כי אם בענן
 הקטרת ביום הכפורים: ג בואת. גימטריא
 שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון:

טז וידבר ה' אל משה אחרי מות שני
 בני אהרן וגוי. מה תלמוד לומר, היה רבי
 אלעזר בן עזריה מושלו משל לחולה שנכנס
 אצלו רופא. אמר לו אל תאכל צונן ואל
 תשכב בטחב. בא אחר ואמר לו אל תאכל
 צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות בדרך
 שמת פלוני. זה ורזו יותר מן הראשון, לפר
 נאמר אחרי מות שני בני אהרן: ג ויאמר ה'

תפסיר רס"ג

יחצ'ר רת'א מן אלבקר.
לאַלד'כּוּה וּכּבּשׂא לאַלצ'עידה:
(ד) וְאֵן יִלְבַּס תּוֹנִיָה מִן עֶשֶׂר
מְקוּדָסָה. בְּעַד אֵן יִכּוֹן עָלַי
בְּדִנָּה סְרָאוּל מִן עֶשֶׂר.
וַיִּתְקַלַּד בְּזִנְאָר מִן עֶשֶׂר מַחֲוָי
וַיִּתְעַמֵּם בְּעֵמָמָה מִתִּל דְּאֵלֶךְ
פְּהַדְיָה הִי תִיַאב אֱלֶקְדָּס. יִגְסֵל
בְּדִנָּה בְּאַלְמָא וַיִּלְבַּסְהָא:
(ה) וְלִיאכְדִי מִן גְּמָאעֵה
בְּנֵי אִסְרָאֵל. עֲתוּדִין מִן
אַלְמָאעֵז לְאֵלֶךְ כּוּה. וּכּבּשׂא
לְאֵלֶצְעִידָה: (ו) פִּיבְתָדִי אֹוּלָא.
וַיְקַדֵּם רִתִי אֵלֶדְכּוּה אֵלֶדִי
לֵה. וַיִּסְתַּגְּפֵר עֵנָה וְעַן אֱלֹהִ:

בְּתוֹר בַּר תּוֹרִי לְחַטָּאת וּדְכַר לְעֵלְתָא:
**כְּתוּבָת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ
וּמְכַנְסֵי-בַד יִהְיוּ עַל-בְּשָׂרוֹ
וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר
וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בְּגָדֵי-
קֹדֶשׁ הֵם וְרַחֵץ בַּמַּיִם
אֶת-בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׁם:** כְּתוּבָא
דְּבוּצָא דְקוּדְשָׁא יִלְבָּשׁ. וּמְכַנְסֵין דְּבוּצָא
יְהוֹן עַל בְּשָׂרֵיהֶּ. וְהַמִּנָּא דְבוּצָא יִיסֵר.
וּמִצְנַפְתָּא דְבוּצָא יַחִית בְּרִישִׁיָּה. לְבוּשֵׁי
קוּדְשָׁא אֲנֹון. וַיִּסְחִי בְּמֵיָא יֵת בְּשָׂרֵיהֶּ
וַיִּלְבָּשׁוּן: **וּמֵאֵת עֵדֶת בְּנֵי**

**יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי-שְׁעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת וְאֵיל
אֶחָד לְעֹלָה:** וּמִן כְּנִשְׁתָּא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. יִסֵּב. תְּרִין צְפִירֵי עִזִּי
לְחַטָּאת. וּדְכַר חַד לְעֵלְתָא: **וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת-פֶּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר-לוֹ וּכְפָר בְּעֵדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ:**

— רס"י —

כְּמוֹ (כַּכּאשִׁית לט טז) וַתִּנָּח בְּגָדוֹ וְאַחַתְתִּיהִ:
וְרַחֵץ בַּמַּיִם. אוֹתוֹ הַיּוֹם טְעוֹן טְבִילָה בְּכָל
חִלְפוֹתָיו. וְהִמְשֵׁ פְעָמִים הִזִּיה מִחֲלִיף
מִעֲבוּדַת פְּנִים לְעֲבוּדַת חוּץ וּמַחוּץ לְפָנִים,
וּמִשְׁנֵה מִבְּגָדֵי זָהָב לְבָגְדֵי לְבָן וּמִבְּגָדֵי לְבָן
לְבָגְדֵי זָהָב, וּבְכָל חִלְפָה טְעוֹן טְבִילָה וּשְׁנֵי
קְדוּשֵׁי יָדַיִם וְרַגְלָיִם מִן הַכִּיּוֹר: וְאֵת פֶּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ. הָאָמוּר לְמַעְלָה. וְלִמְדָה
כָּאֵן שְׁמִשְׁלוֹ הוּא בָּא. וְלֹא מִשְׁלִצְבוּר:

בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן וּגְוִי. וְאֵף זֶה לֹא בְּכָל עֵת.
כִּי אִם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּמוֹ שְׁמִפּוּרֵשׁ בְּסוּף
הַפְּרָשָׁה (פְּסוּק כט) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי
לַחֲדָשׁ: דְּכְתוּבָת בַּד וּגְוִי. מַגִּיד שְׁאִינוּ מִשְׁמֵשׁ
לְפָנִים בְּשִׁמוּנָה בְּגָדִים שְׁהוּא מִשְׁמֵשׁ בְּהֵם
בַּחוּץ, שֵׁשׁ בְּהֵם זָהָב, לְפִי שְׁאִין קְטוּר
נַעֲשֶׂה סְנֹוּר, אֵלָא בְּאַרְבְּעָה כְּכֹהֵן הַדְּיוּט.
וּכְלָן שְׁלִבוּץ: קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ. שְׁהִיוּ מִשְׁלִקְדָּשׁ:
יִצְנֹף. כְּתַרְגוּמוֹ יַחִית בְּרִישִׁיָּה, יְנִיחַ בְּרִישׁוֹ.

תפסיר רס"ג

(ז) תם יאכיד אלעתודין. ויוקפהמא בין ידי אללה. ענד באב כ'בא אלמחציר: (ח) וילקי עליהמא סהמין. אחדהמא לבית אללה. ואלאכיד לגבל עזאז: (ט) פיקדם אלעתוד. אלדי וקע עליה אלסהם לבית אללה. ויצנעה ד'כזה: (י) ואלעתוד. אלדי וקע עליה אלסהם לגבל עזאז. יוקף ח'יא.

ויקריב אהרן. ית תורא דחטתא דיליה.
ויכפר עלוהי ועל אנש ביתיה:

וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי

⦿ טַיִבִּי בַסְפְּרִי
⦿ תִּימֹן

הַשְּׁעִירִם וְהַעֲמִיד אֹתָם
לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל

מוֹעֵד: וַיֹּסֵב ית תרין צפירין. ויקים
יתהון קדם יי. פתרע משפן זמנא:

וְנָתַן אֶהָרֹן עַל־שְׁנֵי

הַשְּׁעִירִם גֹּרְלוֹת גֹּרֵל אֶחָד לַיהוָה וְגֹרֵל אֶחָד
לְעֹזָאוֹל: וַיִּתֵּן אֶהָרֹן. על תרין צפירין עדבין. עדבא חד לשמא

דיי ועדבא חד לעזאזל: ט וְהִקְרִיב אֶהָרֹן אֶת־הַשְּׁעִיר

אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגֹּרֵל לַיהוָה וַעֲשָׂהוּ חֲטָאת: ויקריב אהרן ית צפירא. דסליק עלוהי. עדבא לשמא דיי. ויעבדניה

חטתא: ז וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגֹּרֵל

לְעֹזָאוֹל יַעֲמֵד־חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח

אֹתוֹ לְעֹזָאוֹל הַמַּדְבָּרָה: וצפירא. דסליק עלוהי עדבא

— רס"י —

גורה, חתוכה: ט ועשהו חטאת. כשמניח
הגורל עליו קורא לו שם ואומר לה' חטאת:
י יעמד חי. כמו יעמד חי על ידי אחרים,
ותרגומו יתקם כד חי. מה תלמוד לומר חי,
לפי שנאמר לשלח אתו לעזאזל, ואיני יודע
שלוחו אם למיתה אם לחיים, לכך נאמר
יעמד חי, עמידתו חי עד שישתלח, מכאן
ששלוחו למיתה: לְכַפֵּר עָלָיו. שיתודה

וכפר בעדו ובעד ביתו. מתודה עליו
עונותיו ועונות ביתו: ח ונתן אהרן על שני
השעירים גרלות. מעמיד אחד לימין ואחד
לשמאל, ונותן שתי ידיו בקלפי ונוטל גורל
בימין ויחברו בשמאל, ונותן עליהם, את
שפתוב בו לשם הוא לשם, ואת שפתוב בו
לעזאזל משתלח לעזאזל: עזאזל. הוא הר עז
וקשה, צוק גבוה, שנאמר (פסוק כג) ארץ

לְעֹזָאוֹל. יִתְקַם כַּד חִי. קָדָם יִי לְכַפֵּרָא
 עֲלוּהִי. לְשִׁלְחָא יִתִּיהָ. לְעֹזָאוֹל לְמַדְבְּרָא:
 וְהַקְרִיב אֶהְרֹן אֶת־פֶּר
 הַחֹטָאת אֲשֶׁר־לוֹ וּכְפֹר
 בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט
 אֶת־פֶּר הַחֹטָאת אֲשֶׁר־לוֹ:
 וַיִּקְרִיב אֶהְרֹן. יֵת תּוֹרָא דְחֹטָתָא דִּילִיהּ.
 וַיִּכְפֹּר עֲלוּהִי וְעַל אֲנָשׁ בֵּיתִיהּ. וַיְבֹסֶה יֵת
 תּוֹרָא דְחֹטָתָא דִּילִיהּ: ❀ טַלְטַלְטַי בַּסְפְּרִי תַיִמֹן ❀

תפסיר רס"ג
 בין ידי אללה ל'סתג'פר ענדה.
 ת'ם י'טלקה. פי גבל עזאו פי
 אל'בר: יא) ויקדם הרון תיאניה.
 רת' אלד'כ'וה אלד'י לה.
 ו'סתג'פר ענה וען אלה. ת'ם
 יד'בחה: יב) ת'ם יאכ'ד מל
 אלמגמרה. גמר נאר. מן פוק
 אלמד'ב'ח מן בין ידי אללה.
 ומל חפניה. מן בכ'ור אלצמוג'
 אלמד'קוק. וידכ'ל אלגמיע אלי
 דאכ'ל אלסג'ף: יג) וילקי ד'אלך
 אלכ'ז'ר. עלי אלנאר בין ידי
 אללה. חתי יג'טי צ'באב

וּלְקַח מִלֵּא־הַמִּחֹתָה

גַּחְלִי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלְּפָנָי יְהוָה וּמִלֵּא
 חַפְזוֹ קִטְרֹת סַמִּים דִּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית
 לַפָּרֹכֶת: וַיִּסַּב מְלִי מַחֲתִיתָא. גּוֹמְרִין דְּאִישָׁא. מֵעֲלוֹי מַדְבְּחָא מִן
 קָדָם יִי. וּמְלִי חוֹפְנוּהִי. קִטְרֹת בּוֹסְמִין דְּקִיקִין. וַיַּעֲיֵל מִגְזֵי לְפָרוּכְתָּא:
 וְנָתַן אֶת־הַקִּטְרֹת עַל הָאֵשׁ לְפָנָי יְהוָה
 וּכְסָה | עֲנַן הַקִּטְרֹת אֶת־הַכֹּפֹּרֶת אֲשֶׁר־עַל־

— רס"י —

עליו. כ'כתיב (פסוק כ) והתנודה עליו וגו':
 יא וכפ'ר בעדו וגו'. ודוי שני עליו ועל א'זיו
 הכ'הנים, ש'הם כ'לם קרוי'ים ביתו, ש'נאמר
 (סבל'ס קלכ יט) בית א'הר'ן ב'רכו א'ת ה' וגו',
 מ'כאן ש'הכ'הנים מ'תכפ'רים בו, ו'כל כפ'רתו
 אִינ'ה אֵלֵא עַל טְמֵאת מַקְדֵּשׁ וְקִדְשׁוֹ, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמֵר (פסוק טז) וְכִפֹּר עַל הַקִּדְשׁ מִטְמֵאוֹת וְגו':
 יב מעל המזבח. החיצון: מלפני ה'.
 מצד שלפני הפתח והוא צד מערבי:
 ד'קה. מה תלמוד לומר ד'קה, והלא כ'ל
 ה'קטורת ד'קה היא, שְׁנֵאמֵר (שמות ל נ)
 וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הַדֶּק, אֵלֵא שְׁתֵּהֵא דִקָּה מִן
 הַדֶּק, שְׁמַעְרַב יוֹם הַכֹּפֹרִים הִנֵּה מַחֲזִירָה
 לְמַכְתָּשֶׁת: יג על האש. ש'בתוך המ'ח'תה:
 ז'לק הד'קדוק: ג'חלי אש מעל המזבח. תיבת המזבח כפשטא אחת בכל התיגאן והיא
 מלרע:

תפסיר רס"ג

אלבכור. אלג'שא. אלד'י עלי
אלצנדוק פאנה לא ימות:
(יד) תים יאכדי מן דם אלדתי.
וניצ'ח מנה באצבעה. קבאלה'
אלג'שא שרקניא מרה ואחדה.
תים וניצ'ח בין ידיה מנה סבע
מראר: טו) תים יד'בח עתוד
אלד'כנה אלד'י לאלקום. וידכיל
מן דמה אל'י דאכיל אלסגף.
וניצנע בה. כמא צנע בדם
אלדתי. וניצ'ח מנה. קבאלה'
אלג'שא ובין ידיה:
טז) ויסתג'פר פי אלקודס. ען
מעאצי בני אסראיל. וגרומ'הם

הַעֲדוֹת וְלֹא יָמוּת: וַיִּתֵּן יְת

קִטְרֹת בּוֹסֵמִיָּא. עַל אִישָׁתָא קָדָם יְיָ.
וַיַּחֲפִי עֲנַן קִטּוֹרֶתָא. יְת כְּפּוֹרֶתָא. דְּעַל

סְהָדוּתָא וְלֹא יָמוּת: **וְלָקַח מִדָּם**

הַפָּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל-

פְּנֵי הַכֹּפֶרֶת קִדְמָה וּלְפָנֵי

הַכֹּפֶרֶת יִזֶּה שִׁבְעַ-פְּעָמִים

מִן-הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: וַיִּסֵּב מִדָּמָא

דְּתוֹרָא. וַיְדִי בְּאֶצְבָּעִיהָ. עַל אִפִּי

כְּפּוֹרֶתָא קְדוּמָא. וּקְדָם כְּפּוֹרֶתָא. יְדִי

שִׁבְעַ זְמַנִּין. מִן דָּמָא בְּאֶצְבָּעִיהָ:

וְשָׁחַט אֶת-שַׁעִיר הַחֲטָאת אֲשֶׁר לָעִם

וְהֵבִיא אֶת-דָּמּוֹ אֶל-מִבֵּית לְפָרְכָת וַעֲשָׂה

אֶת-דָּמּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ

עַל-הַכֹּפֶרֶת וּלְפָנֵי הַכֹּפֶרֶת: וַיִּבּוֹס. יְת צְפִירָא דְּחֲטָתָא

דְּלַעֲמָא. וַיַּעֲיֵל יְת דָּמִיהָ. לְמַגִּיו לְפְרוּכְתָא. וַיַּעֲבִיד לְדָמִיהָ. כְּמָא

דְּעֵבֵד לְדָמָא דְּתוֹרָא. וַיְדִי יְתִיהָ. עַל כְּפּוֹרֶתָא וּקְדָם כְּפּוֹרֶתָא:

וּכְפָר עַל-הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

עַל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא הַשַּׁעִיר שְׁעֵלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל

לְשֵׁם: **כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר.** אַחַת

לְמַעֲלָה וְשִׁבְעַ לְמַטָּה: טז) **מִטְּמֵאת בְּנֵי**

יִשְׂרָאֵל. עַל הַנִּכְבָּסִין לְמַקְדֵּשׁ בְּטְמֵאָה וְלֹא

נוֹדַע לָהֶם בְּסוּף, שְׁנֵאֲמַר לְכָל חֲטָאתָם,

וְלֹא יָמוּת. הָא אִם לֹא עֲשָׂאָה כְּתַקְנָה, חַיֵּב
מִיָּתָה: יד) **וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ.** הַזָּאָה אַחַת
בְּמִשְׁמַע: **וּלְפָנֵי הַכֹּפֶרֶת יִזֶּה שִׁבְעַ.** הָרִי
אַחַת לְמַעֲלָה וְשִׁבְעַ לְמַטָּה: טו) **אֲשֶׁר לָעִם.**
מָה שֶׁהִפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים מְכַפֵּר הַשַּׁעִיר

— כ"ט"י —

תפסיר רס"ג

וגמיע דינובהם. ופדאלך יצנע
 פי אלדמוין. פי כ'בא
 אלמחציר. אלד'י הו סאפן
 מעהם. פי מא בין מעאציהם:
 (ז) ולא יכון אחד מן אלנאס פי
 כ'בא אלמחציר. תין ידכל
 ליסתג'פר פי אלקדס אלי' אן
 יכ'רג. וקד אסתג'פר ענה וען
 אלה. וען גמיע גוק אל
 אסראיל: (ח) ת'ם יכ'רג אלי'
 אלמד'בת. אלד'י בין ידי אללה
 פ'סתג'פר ענה. באן יאכ'ד' מן
 דם אלרת' ומע דם אלעתוד

וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל-חַטָּאתָם
 וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד
 הַשֹּׁכֵן אֹתָם בְּתוֹךְ טַמְאָתָם:
 וַיִּכְפֹּר עַל קוֹדֶשָׁא. מִסֹּאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 וּמִמֵּרְדֵי-הוֹן לְכָל חַטְּאֵיהוֹן. וְכֵן יַעֲבִיד
 לְמִשְׁכַּן זְמַנָּא. דְּשָׂרֵי עֲמַהוֹן בְּגו
 סֹאֲבַת־הוֹן: ^ה וְכָל-אָדָם לֹא-
 יִהְיֶה | בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֵאוֹ
 לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד-צֵאתוֹ
 וְכִפֹּר בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ

וּבְעָד כָּל-קְהַל יִשְׂרָאֵל: וְכָל אָנָּשׁ. לֹא יִהְיֶה בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא.
 בְּמִיעָלְיָהּ. לְכַפֵּרָא בְּקוֹדֶשָׁא עַד מִפְקִיָּהּ. וַיִּכְפֹּר עַל־זֵהי וְעַל אָנָּשׁ בֵּיתֵיהּ.

ועל כל קהלא ד'ישראל: ^ה וְכָל אָנָּשׁ ^{בספרי} שני כשהן מחוברות בסת"י

^(שני) וַיֵּצֵא אֶל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי-יְהוָה
 וְכִפֹּר עָלָיו וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר

— רס"י —

וחטאת היא שוגג: ומפשעיהם. אף הנכנסין
 מזיד בטמאה: וכן יעשה לאהל מועד.
 כשם שהזה משניהם בפנים אחת למעלה
 ושבע למטה, כך מזה על הפרוכת מבחוץ
 משניהם אחת למעלה ושבע למטה:
 השכן אתם בתוך טמאתם. אף על פי
 שהם טמאים שכינה ביניהם: יס אל המזבח

זולק הדקרוק: ^ט השכן אתם בתוך טמאתם. כ"ה בכל התיגאן המדוקדקות [תיבת אתם
 בטפחא] לא בתביר:

שמן המור. (י) וכל-אדם. המנהג להפריד בין התיבות.

תפסיד רס"ג

מגמועין. ויציע עלי ארפאנה
מסתדירא: יט) ונציה עלי
סטחה מנה. באצבעה סבע
מראר. ויטהרה ויקדסה מן
מעאצי בני אסראיל: כ) פאדיא
פרגי מן אלאסתגפאר פי
אלקדס. ופי כ'בא אלמחציר
וענד אלמד'בת. יקדם אלעתוד
אלחי: כא) ויסנד ידה עלי
ראסה. ויקר בד'נוב בני

וּנְתַן עַל-קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ

סְבִיב: וַיְפֹק. לְמַדְבַּחָא. דְקָדָם יי

וַיִּכְפֹּר עֲלוֹהֵי. וַיִּסַּב. מִדְּמַא דְתוֹרָא
וּמִדְּמַא דְצַפְיָרָא. וַיִּתִּין. עַל קַרְנֵת

מִדְּבַחָא סְחֹר סְחֹר: דפי וְהִזָּה עָלָיו

מִן-הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שִׁבְעַ

פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ

מִטְמְאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדִי

עלוהי מן דמא. באצבעיה שבע זמנין. וידפיניה ויקדשניה. מסואבת

בני ישראל: ב) וכלה מכפר את-הקדש ואת-אהל

מועד ואת-המזבח והקריב את-השעיר החי:

וישיצי מלכפרא על קודשא. ועל משפן זמנא ועל מדבחה. ויקריב ית

צפירא חיא: בא) וסמך אהרן את-שתיו (כ' ידו) ידיו

על-ראש השעיר החי והתודה עליו את-כל-

עונת בני ישראל ואת-כל-פשעיהם לכל

חטאתם ונתן אתם על-ראש השעיר ושלח

ביד-איש עתי המדברה: ויסמוך אהרן ית תרתין ידוהי.

על ריש צפירא חיא. ויודי עלוהי. ית כל עונת בני ישראל.

— רש"י —

יט והזה עליו מן הדם. אחר שנתן מתנות גג: וטהרו. ממה שעבר: וקדשו. לעתיד
באצבעו על קרנותיו, מזה שבע הזאות על לבא: כ' איש עתי. המוכן לכך מיום אתמול:

זולק הדקדוק: כ' את השעיר החי. לפי שהחיות קמוצה מפני ההפסק לפיכך ה"א בסגול,
וכשתהיה ה"א פתוחה, ג"כ החי"ת פתוחה על ראש השעיר החי (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

אסראיל. וגרומדם וגמיע
כִּי־טֵאִיָּאֵהֶם. פֹּאדִיא תִּלְאֵהָא
ענד ראס אלעיתוד. בעת' בַּה
מע רגל מעד בַּה אֱלִי אֲלֹבֶר:
(כב) פֶּהוּ יַחֲמֹל אֲלֵעֲתוּד עֲלִי
עֲנֻקָה. ען גִּמִיע דִּנְוֹבָהֶם אֱלִי
אַרְצִי מְנַקְטָעָה. תִּים יִטְלָקָה פִּי
אַלְבֶּר: (כג) תִּים יִדְכִּיל הֲרוֹן אֱלִי
כִּיבֵא אֲלִמְחֻצִיר. פִּיכִרְג אֲלִי
מַגְמֵרָה. תִּים יִנְזַע תִּיֵאָב אֲלִי
עֶשֶׂר. אֲלֹדִי לְבַסְהָא פִּי דְכִיֹּלָה
אֱלִי אֲלִקֻדְס. וַיִּדְעָהָ הֲנֵאָד:
(כד) תִּים יִגְסֵל בְּדִנְהָ בְּאַלְמָא פִּי

וַיִּתֵּן כָּל מַרְדֵּי־הוֹן לְכָל חֲטֵאֵיהוֹן. וַיִּתֵּן
יְתָהוֹן עַל רִישׁ צְפִירָא. וַיִּשְׁלַח בְּיַד גִּבֹר
דְּזַמִּין לַמֶּהֱךָ לְמַדְבָּרָא: כַּבּ וְנִשְׂא
הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־
עֹונֹתֶם אֶל־אַרְץ גִּזְרָה
וְשִׁלַּח אֶת הַשָּׁעִיר בַּמִּדְבָּר:
וַיִּטּוֹל צְפִירָא עֲלוֹהִי. יֵת כָּל חוֹבֵי־הוֹן
לְאַרְע דְּלֵא יִתְבָּא. וַיִּשְׁלַח יֵת צְפִירָא
בַּמִּדְבָּרָא: כַּבּ וּבֵא אֶהָרֹן אֶל־
אַהֵל מוֹעֵד וּפְשִׁט אֶת בְּגָדֵי

הַבָּד אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבֵאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחֵם
שָׁם: וַיִּיעוֹל אֶהָרֹן לְמִשְׁכַּן זִמְנָא. וַיִּשְׁלַח יֵת לְבוּשֵׁי בּוּצָא. דְּלִבְשׁ
בְּמִיעֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא. וַיִּצְנַעְנוּן תַּמָּן: כַּד וּרְחִץ אֶת־בְּשָׂרוֹ

— כַּסִּי —

לְבָן, וְאֵילוֹ וְאֵיל הָעֵם וּמִקְצַת הַמוֹסָפִין בְּבִגְדֵי
זָהָב, וְהוֹצֵאת כַּף וּמִחֻתָּה בְּבִגְדֵי לְבָן, וְשִׁירֵי
הַמוֹסָפִין וְתַמִּיד שְׁלֵבֵין הָעֵרְבִים וְקִטּוֹרֶת
הַהֵיכָל שֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי בְּבִגְדֵי זָהָב. וְסִדֵּר
הַמִּקְרָאוֹת לְפִי סִדֵּר הָעֵבֹדוֹת כַּף הוּא וְשִׁלַּח
אֶת הַשָּׁעִיר בַּמִּדְבָּר, וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם
וּגְיָ וַיִּצָּא וְעָשָׂה אֶת עוֹלָתוֹ וּגְיָ וְאֶת הַלֵּב
הַחֹטֵאת וּגְיָ. וְכָל הַפְּרִשָׁה עַד וְאַחֲרֵי כֵן יָבֵא
אֶל הַמִּחֻתָּה, וְאַחֵר כַּף וּבֵא אֶהָרֹן: וְהִנִּיחֵם
שָׁם. מְלַמֵּד שְׁטַעוֹנִין גְּנִיזָה, וְלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ
בְּאוֹתָן אַרְבָּעָה בְּגָדִים לְיוֹם כְּפוּרִים אַחֵר:
כִּי וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ וּגְיָ. לְמַעַלָּה לְמִדְּנוּ
מִוְרָחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׁם (פִּסְקוֹ ז), שְׁכַּשְׁהוּא
מִשְׁנֵה מִבְּגְדֵי זָהָב לְבִגְדֵי לְבָן טַעוֹן טְבִילָה,

כַּבּ וּבֵא אֶהָרֹן אֶל אַהֵל מוֹעֵד. אָמְרוּ
רְבוּתֵינוּ, שָׂאִין זֶה מְקוֹמוֹ שְׁלִמְקָרָא זֶה, וְנִתְּנוּ
טַעַם לְדְבָרֵיהֶם בְּמִסְכַּת יוֹמָא (דף לז ב) וְאָמְרוּ
כָּל הַפְּרִשָׁה כְּלָה אֲמוּרָה עַל הַסֵּדֶר, חוּץ
מִבִּיאָה זֶה, שֶׁהִיא אַחֵר עֲשִׂית עוֹלָתוֹ וְעוֹלַת
הָעֵם וְהַקְטֵרֶת אִימּוּרֵי פֶר וְשָׁעִיר שְׁנַעֲשִׂים
בְּחוּץ בְּבִגְדֵי זָהָב, וְטוֹבֵל וּמְקַדֵּשׁ וּפּוֹשֵׁט
וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי לְבָן: וּבֵא אֶל אַהֵל מוֹעֵד.
לְהוֹצִיא אֶת הַכַּף וְאֶת הַמִּחֻתָּה שֶׁהַקְטִיר בַּה
הַקְטֵרֶת לְפָנָי וּלְפָנֵים: וּפְשִׁט אֶת בְּגָדֵי
הַבָּד. אַחֵר שֶׁהוֹצִיאָם וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי זָהָב
לְתַמִּיד שְׁלֵבֵין הָעֵרְבִים. וְזֶהוּ סִדֵּר הָעֵבֹדוֹת
תַּמִּיד שְׁלִשְׁחַר בְּבִגְדֵי זָהָב, וְעֵבֹדֶת פֶּר
וְשָׁעִיר הַפְּנִימִיִּים וְקִטְרֵת שְׁלִמְחֻתָּה בְּבִגְדֵי

תפסיר רס"ג

מוציע מקדש. וילבס תיאבה אלמעלומה. תים זכרג. ויקרב צואעדה וצואעד אלקום. ויסתגפר ענה וענהם: (כה) ושחום אלדיכונאת יקתרהא עלי אלמד'בת: (כו) ואלמטלק אלעתוד פי גבל עזאו. יגסל תיאבה. וירחץ בדנה באלמא. ובעד דאלך ידכל אלי אלעספר: (כז) ואמא דת' אלדיכנה ועתוד אלדיכנה.

**בַּמִּים בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלִבָּשׁ
אֶת־בְּגָדָיו וַיֵּצֵא וַעֲשֵׂה
אֶת־עֲלָתוֹ וְאֶת־עֲלַת הָעֵם:
וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד הָעֵם:
וַיִּסְחִי יָת בְּשָׂרִיהָ בְּמִיָּא בְּאַתֵּר קָדִישׁ.
וְיִלְבַּשׁ יָת לְבוּשׁוֹהִי. וַיְפֹק. וַיַּעֲבִיד יָת
עֲלָתֶיהָ וְיָת עֲלַת עֲמָא. וְיִכְפֹּר עֲלוֹהִי וְעַל
עֲמָא: (שלישי) (שני כשהן מחוברות)**

וְאֵת חֶלֶב הַחֲטָאִת יִקְטִיר חֲמִיטִי בְּסִפְרֵי הַיָּמִן **כֹּה**
הַמִּזְבֵּחַ: וְיָת תִּרְבִּי חֲטָאִת יִסִּיק לְמִדְבַּח־א: כֹּה וְהִמְשַׁלַּח
אֶת־הַשָּׁעִיר לְעִזָּאזֹל יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ
אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמִּים וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹא אֶל־הַמִּחְנָה:
ודמוכיל ית צפירא לעזאזל. יצבע לבושוהי. ויסחי ית בשריה במיא.
ובתר פן ייעול למשריתא: **כֹּה וְאֵת פֵּר הַחֲטָאִת וְאֵת |**
שָׁעִיר הַחֲטָאִת אֲשֶׁר הוּבֵא אֶת־דָּמָם לְכִפֹּר

— רש"י —

ועשה את עלתו. איל לעולה האמור למעלה (פסוק ג) בזאת זבא אהרן וגו': ואת עלת העם. ואיל אחד לעולה האמור למעלה (פסוק כ) ומאת עדת בני ישראל וגו': כן ואת חלב החטאת. אימורי פר ושעיר: יקטיר המזבחה. על מזבח החיצון, דאלו בפנימי פתיב (שמות ל ט) לא תעלו עליו קטרת ורה ועולה ומנחה: כן אשר הובא את דמם. להיכל ולפני ולפנים:

שבאותה טבילה פשט בגדי זהב שעבד בהן עבודת תמיד שלשחר ולבש בגדי לבן לעבודת היום, וכאן למדנו שפשהוא משנה מבגדי לבן לבגדי זהב טעון טבילה: במקום קדוש. המקדש בקדשת עזרה והיא היתה בגג בית הפרוה, וכן ארבע טבילות הבאות חובה ליום, אבל הראשונה היתה בחול: ולבש את בגדיו. שמונה בגדים שהוא עובד בהן כל ימות השנה: ויצא. מן ההיכל אל החצר שמזבח העולה שם:

תפסיר רס"ג

אלדי אדכיל מן דמאקמא
לאלאסתגפאר פי אלקדס.
פליכרגהא אלי כארג
אלעספר. ויחרקו באלנאר.
גלודגהא ולחומקא ופרתהמא:
כח) ואלמחרקהמא. יגסל
תיאבה. וירחץ בדנה באלמא.
ובעד דיאלד ידכיל אלי
אלעספר: כט) פיון דיאלד לכם
רסם אלדהר. פי אליום
אלעאשר. מן אלשהר
אלסאבע תגיעו אנפסכם. ושיי
מן אלעמאל לא תעמלו.
אלצרות. ואלגריב אלדכיל פי
מא בינכם: ל) ופי תדא אליום.
יסתגפר ענכם ליטהרכם כמא
בינת. פמן גמיע כטאיאכם.
בין ידי אללה תטהרו:

בְּקֹדֶשׁ יוֹצִיא אֶל-מִחוּץ
לְמַחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בְּאֵשׁ אֶת-
עֲרֹתָם וְאֶת-בְּשָׂרָם וְאֶת-
פְּרָשָׁם: וְיָת תּוֹרָא דְחֻטָּא. וְיָת
צְפִירָא דְחֻטָּא. דְּאִתְעַל מִדְּמַהוּן
לְכַפָּרָא בְּקוֹדֶשׁ. יתפקון למברא
למשריתא. ויוקדון בנורא. ית משבהון
וית בשרהון וית אוכלהון:
כח) וְהִשְׂרַף אֶתְּם יַכְבֵּם
בַּגִּדֵי וְרַחַץ אֶת-בְּשָׂרוֹ
בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי-כֵן יָבֹוא אֶל-
הַמַּחֲנֶה: ודמוקיד יתהון. יצבע
לבושהי. ויסחי ית בשריה במיא.

ובתר פן ייעול למשריתא: כט) וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂוֹר לַחֹדֶשׁ תַּעֲנוּ
אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל-מְלֶאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ
הָאֲזֹרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם: ותהי לכון לקים עלם.
בירחא שביעאה. בעשרא לירחא תענון ית נפשתיכון. וכל עבידא
לא תעבדון. יציביא. וגיוריא דיתגירון ביניכון: ל) פִּי-בַיּוֹם
הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְּכֶם מִכָּל
חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תְּטַהְרוּ: ארי ביומא הדין.
יכפר עליכון לדפאה יתכון. מכל חוביכון. קדם יי תדפון:

תפסיר רס"ג

לא שִׁבֹּת שִׁבְתוֹן הִיא לָכֶם
וְעֲנִיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
חֻקַּת עוֹלָם: שָׁבָא שִׁבְתָּא הִיא
לְכוּן. וְתַעֲנוּן יֵת נַפְשֹׁתְכוֹן. קִיָּם עָלֶם:
לב וְכִפֹּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח
אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֵא אֶת־יָדוֹ
לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וּלְבַשׁ
אֶת־בְּגָדֵי הַכֹּהֵן בְּגָדֵי

לא) וסבת הי עטלה לכם. אד' תגיעון אנפסכם. רסם אלדהר: לב) וכדיאלך יסתגפר אלמאם אלדי ומסת. ויפמל ואגבה. ליאם מפאן אביה. פלילבס תיאב אלעשר תיאב אלקדס: לג) ויסתגפר פי כואן' אלמאקדאס. ופי כ'בא אלמחצר. וענד אלמד'בת. יסתגפר פיהא. ען אלאימה וען סאיר אלגוק: לד) פתכון תדיה לכם רסם אלדהר. אן יסתגפר

הַקֹּדֶשׁ: ויכפר כהנא דירבי יתיה. ודיקריב ית קורבניה. לשמשא תחות אבוהי. וילבש ית לבושי בוץא לבושי קודשא: לג וְכִפֹּר אֶת־מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ יִכַּפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקֹּהֵל יִכַּפֵּר: ויכפר על מקדש קודשא. ועל משכן ומנא. ועל מדבחא יכפר. ועל כהניא. ועל כל עמא דקהלא יכפר: לד וְהִי־תָה־זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכִפֹּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־חַטָּאתֶם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: וְתִהִי דָא לְכוּן לְקִיָּם עָלֶם.

— רס"י —

תלמוד לומר ואשר ימלא את ידו וגוי, והם כל הכהנים הגדולים שעמדו מיאשיהו ואילה שבמינו נגנזה צלוחית שלשמן המשחה: לכהן תחת אביו. ללמד שאם בנו ממלא את מקומו הוא קודם לכל אדם: לז ויעש כאשר צוה ה' וגוי. כשהגיע יום

לז וכפר הכהן אשר ימשח וגוי. בפרה זו שליום הכפורים אינה כשרה אלא בכהן גדול. לפי שנאמרה כל הפרשה באהרן, הצרף לומר בכהן גדול הבא אחריו שיהא כמוהו: ואשר ימלא את ידו. אין לי אלא המשוח בשמן המשחה, מרבה בגדים מנין.

תפסיר רס"ג

כדיאד. ען בני אסראיל מן גמיע כ'טאיהם. מרה ואחדה פי אלסנה. פצנע כמא אמר אללה מוסי: יז א) תים כלם אללה מוסי תכלימא: ב) מר הרון ובניה וסאיר בני אסראיל. וקל להם. תדא אלמור אלדי אמר בה אללה: ג) אי רגל מן בני אסראיל. יד'בח תיורא או כבשא. או ענזא פי אלעספר. או פי כארגה: ד) ולם יאתי בה אלי באב כ'בא אלמחציר. פיקרבה אד' הו קרבאן ללה בין ידי

לכפרא. על בני ישראל מכל חוביהון. תדא בשתא. ועבד. כמא דפקיד יי

ית משה: פ (רביעי) ❁ טיטיר תימן ❁

שלושי כשהו מחוברות בסת"י

יהוה אל-משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר: ב דבר אל-אהרן ואל-בניו ואל כל-בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר: מליל עם

אהרן ועם בנוהי. ועם כל בני ישראל. ותימר להון. דין פתגמא. דפקיד יי למימר: ג איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או-כשב או-עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה: גבר גבר מבית ישראל. דיבוס. תור או אמר. או עז במשריתא. או דיבוס. מברא למשריתא: ד ואל-פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן ליהוה לפני משכן יהוה דם יחשב

— רס"י —

הכפורים עשה פסדר תזה, ולהגיד שבחו שלאהרן שלא לזבשן לגדלתו, אלא במקיים גזרת המלך: דם האדם שמתחייב בנפשו: דם שפך. לרבות את הזורק דמים בחוץ: ג אשר ישחט שור או כשב. במקדשין

שמון המור (ו) איש איש. המנהג להפריד ביניהם. וכן להלן פסוק ח' ופסוק י', וכן בפסוק י"ג, וכן בכל מקום.

תפסיר רס"ג

לְאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ
וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב
עִמּוֹ: וְלִתְרַע מִשְׁפָּן זִמְנָא לֹא אִיתִיָּה.
 לְקִרְבָּא קוֹרְבָנָא קָדָם יי. קָדָם מִשְׁפָּנָא
 דִּי. דָּמָא יִתְחַשֵּׁיב. לְגוֹבְרָא הַהוּא דָּמָא
 אֲשֶׁר. וְיִשְׁתַּיְצִי. אֲנִשָּׂא הַהוּא מִגּוֹ עִמִּיָּה:
לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר
הֵם זִבְחִים עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה
וְהִבִּיֵּאס לִיהוָה אֶל־פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן
וּזְבָחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לִיהוָה

מספנה. פהו יחסב עליה כמן
 קוד ספך דם אנסאן. וינקטע
 דיאלך אלאנסאן מן בין קומה:
 (ה) לפי יאתון בני אסראיל.
 בדיבאיחהם אלתי לעלהם אן
 ידיבחוניהא עלי וגה אלצחרא.
 פיגו בהא בין ידי אללה. אלי
 באב כ'בא אלמחציר אלי
 אלאמאם. פידיבחוניהא דיבאיח
 סלאמה ללה: (ו) וירש אלאמאם
 דמהא עלי מד'בח אללה.
 אלדי ענד באב כ'בא
 אלמחציר. ויקתר שחמהא.
 מקבולא מרצייא ללה: (ז) ולא
 ידיבחו אבדאן דיבאיחהם.
 לאלשיאטין. אלדי הם יטגון פי
 תבעהא. פיכון דיאלך להם.

אוֹתָם: בְּדִיל דִּיִּיתוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. יְת דְּבַחִיהוֹן דְּאֲנוֹן דְּבַחִין עַל אִפִּי
 חַקְלָא. וְיִיתוֹנוֹן לְקָדָם יי. לִתְרַע. מִשְׁפָּן זִמְנָא לֹת כְּהֵנָּא. וְיִכְסוּן.
 נְכִסְת קוֹדְשִׁין. קָדָם יי יְתֵהוֹן: וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם
עַל־מִזְבַּח יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר
הַחֶלֶב לְרִיחַ נִיחַח לִיהוָה: וְיִזְרוֹק כְּהֵנָּא יְת דָּמָא עַל
 מִדְּבַחָא דִּי. בִּתְרַע מִשְׁפָּן זִמְנָא. וְיִסִּיק תְּרַבָּא. לְאֶתְקַבְּלָא בְּרַעוּא
 קָדָם יי: וְלֹא־יִזְבָּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לְשַׁעִירִם
אֲשֶׁר הֵם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם חֲקַת עוֹלָם תִּהְיֶה־

— כ"י —

כ אשר הם זבחים. אשר הם רגילים לזבוח: ל לשעירים. לשדים, כמו (ישעי' יג כה) ושעירים
 ירקדו שם:

תפסיר רס"ג

רסס אלדהר לאגיאלהם:
 (ח) וקל להם. אי רגל מן בני
 אסראיל. ומן אלגריב אלדכיל
 פי מא בינדם. יחרק צעידה או
 ד'בחה: ט) ואל' באב כ'בא
 אלמחצר לם יאתי בה. ליקרבה
 כ'דאך ללה. פינקטע ד'אלך
 אל'אנסאן מן קומה: י) ואי רגל
 מן אל אסראיל. ומן אלגריב
 אלדכיל פי מא בינדם. יאכל
 שייא מן אלהם. אחללת ג'צ'בי
 פיה. וקטעתה מן בין קומה:

זאת להם לדרתם: ולא
 ידבחו עוד ית דבחיהוּן. לשידין. דאנון
 טען בתריהוּן. קים עלם. תהי דא להוּן
 לדריהוּן: (חמישי) (שלישי כשהן מחוברות)
ואלהם תאמר איש איש
מבית ישראל ומן הגר
אשר יגור בתוכם אשר-
יעלה עלה או-זבח: ולהוּן
 תימר. גבר גבר מבית ישראל. ומן
 גיריא דיתגירון ביניהוּן. דיסיק עלתא

או נכסת קודשיא: ט) **ואל-פתח אהל מועד לא**
יביאנו לעשות אתו ליהוה ונכרת האיש
ההוא מעמיו: ולתרע משפן זמנא לא ייתניה. למעבד יתיה
 קדם יי. וישתיצי. אנשא ההוא מעמיה: ז) **ואיש איש מבית**
ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל-
דם ונתתי פני בנפש האכלת את-הדם
והכרתי אתה מקרב עמה: וגבר גבר מבית ישראל.
 ומן גיריא דיתגירון ביניהוּן. דייכול כל דם. ואתין רוגזי.
 באנשא דיכול ית דמא. ואשיצי יתיה מגו עמיה:

— כ"י —

שנאמר בנפש זכפר, יכול לא יקא חזב אלא
 על דם המקדשים, תלמוד לומר כל דם:
 ונתתי פני. פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי
 ועוסק בו:

אשר יעלה עלה. לחזב על המקטיר
 איברים בחוץ כשוחט בחוץ, שאם שחט
 אחד והעלה חברו שניהם חזבין: ט) ונכרת.
 ורעו נכרת וימיו נכרתין: י) כל דם. לפי

תפסיר רס"ג

(יא) לאן נפס גמיע אלבשריון
אלדם מסכנהא. ולדיאלך
געלטה לכם עלי אלמד'בת.
ליסתג'פר ביה ען אנפסכם. לאן
אלדם יכפר ען אלנפס:
(יב) ולדיאלך קלת לבני
אסראיל. כל אנסאן מנפם לא
יאכל דמא. חתי אלג'ריב
אלדכיל פי מא בינכם לא יאכל
דמא: (יג) ואי רגל מן בני
אסראיל. ומן אלג'ריב אלדכיל
פי מא בינכם. אצטאד צידא
מן אלוחוש או מן אלטאיר
אלדי אכלה חלאל. פלוצב
דמה. ויארזיה באלתראב:
(יד) לאן נפס גמיע אלבשריון.

**כִּי־נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בְּדָם
הוּא וְאֲנִי נֹתְתִיו לָכֶם
עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־
נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הֵדָם הוּא**

**בַּנֶּפֶשׁ יִכָּפֵר: אֲרִי נֶפֶשׁ בִּשְׂרָא
בְּדָמָא הִיא. וְאֲנָא. יְהַבְתִּיהָ לְכוּן עַל
מִדְבַּחָא. לְכַפֵּרָא עַל נַפְשֹׁתְכוּן. אֲרִי
דְמָא הוּא עַל נַפְשָׁא מְכַפֵּר:**

**עַל־כֵּן אִמַּרְתִּי לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא
תֹאכַל דָּם וְהִגַּר הִגַּר
בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם:**

על כן אמרית לבני ישראל. כל אנש מנכון לא ייכול דם. וגיוריא.
דיתג'רון ביניכון לא ייכלון דם: **וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִן־הִגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֵצוּד יֵצִיד
חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֹאכַל וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ
וְכִסְהוּ בַּעֲפָרָא: וְגִבֹר גִּבֹר מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִן גִּיּוֹרִיא דִּיתְגִּירוֹן
בִּינְיָהוֹן. דִּיעוּד. צִידָא חֵיתָא. או עופא דמתאכיל. ויישוד ית דמיה.
ויכסינה בעפרא: **כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ בַּנֶּפֶשׁוֹ****

— רס"י —

אויזן ותרגולין מנין. תלמוד לומר ציד מכל
מקום. אם כן למה נאמר אשר יצוד, שלא
יאכל בשר אלא בהזמנה הזאת: **אֲשֶׁר יֹאכַל.**
פרט לטמאים: יד דמו בנפשו הוא. דמו
הוא לו במקום הנפש, שהנפש תלויה בו:

יא כי נפש הבשר. שלכל בריה בדם היא
תלויה, ולפיכך נתתיו על המזבח לכפר על
נפש האדם. תבוא נפש ותכפר על הנפש:
יב כל נפש מכם. להזהיר גדולים על
הקטנים: יג אשר יצוד. אין לי אלא ציד,

תפסיר רס"ג

כל ואחד פי דמה. ולאני קלת לבני אסראיל. דם כל בשרי לא תאכלו. אד' נפס כל בשרי אלהם מסכנהא. וכל מן אכלה ינקטע: טו) ואי אנסאן אכל גבילה או סקימה. מן אלצריח ואלגריב. פליגסל תיאבה. וירחץ באלמא. וינגס אלי אלמגיב ויטהר: טז) פאן הו לם יגסלה. או לם ירחץ בדנה. פקד חמל וזרה: יח א) תים כלם אללה מוסי תפלימא: ב) מר בני אסראיל.

הוּא וְאָמַר לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל
 דָּם כָּל-בֶּשֶׂר לֹא תֹאכְלוּ
 כִּי נֶפֶשׁ כָּל-בֶּשֶׂר דָּמוֹ הוּא
 כָּל-אֲכָלְיוֹ יִפְרֹת: אֲרִי נֶפֶשׁ כָּל
 בֶּשֶׂר. דְּמִיָּה בְּנַפְשִׁיהָ הוּא. וְאָמַרְתִּי
 לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. דָּם כָּל בֶּשֶׂר לֹא תִיכְלוּ.
 אֲרִי נֶפֶשׁ כָּל בֶּשֶׂר דְּמִיָּה הִיא. כָּל
 דִּיכְלִיָּהּ יִשְׁתִּיעֵי: טו) וְכָל-נֶפֶשׁ
 אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבִלָה וְטֹרֵף
 בְּאֶרֶץ וּבַגֵּר וּכְבֹּס בְּגָדָיו

וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב וְטָהַר: וְכָל אִנְשׁ
 דִּיכּוֹל נְבִילָה וְטֹרֵף. בִּיצִיבֵיָּהּ וּבְגִיזֵיָּהּ. וַיִּצַּע לְבוֹשׁוֹהִי. וַיִּסְחֵי
 בַּמַּיָּא. וַיְהִי מִסָּאב עַד רִמְשָׂא וַיִּדְבֵּי: טז) וְאִם לֹא יִכְבֹּס
 וּבִשְׂרוֹ לֹא יִרְחֹץ וְנִשְׂא עֹנּוֹ: וְאִם לֹא יִצַּע. וּבִשְׂרִיָּהּ

לֹא יִסְחֵי. וַיִּקְבֵּל חֹבִיָּהּ: פ) ⋈ שִׁבְעִינְיָהּ תִּטְוֶן בְּסִפְרֵי ⋈ רַבִּיעֵי כְּשֶׁהוּן מְהוּבְרוֹת בְּסִתִּי

יח א) וַיִּדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם
 מֹשֶׁה לְמִימֵר: ב) דִּבֵּר אֶל-בָּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ

רס"ג

וכן שנינו יכול תהא נבלת עוף טמא מטמאה בבית הבליעה, תלמוד לומר לומר טרפה, מי שיש במינו טרפה, יצא עוף טמא שאין במינו טרפה: טו) וְנִשְׂא עֹנּוֹ. אם יאכל קדש או יכנס למקדש חייב על טמאה זו ככל שאר טמאות: וּבִשְׂרוֹ לֹא יִרְחֹץ וְנִשְׂא עֹנּוֹ. על רחיצת גופו עניש פרת ועל כבוס בגדים במלקות:

כי נפש כל בשר דמו הוא. הנפש היא הדם. דם ובשר לשון זכר, נפש לשון נקבה: טו) אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבִלָה וְטֹרֵף. בנבלת עוף טהור דבר הכתוב, שאין לה טמאה אלא בשעה שנבלעת בבית הבליעה, ולמדך פאן שמתמאה באכילתה, ואינה מטמאה במגע. וטרפה האמורה פאן לא נכתבה אלא לדרוש.

תפסיר רס"ג

וקל להם. אנא אללה רבכם: (ג) כצנאיע אהל בלד מצר. אלדי אקמתם פיה לא תצנעו. וכצנאיע אהל בלד פנעאן. אלדי אנא מדכילכם הנאך לא תצנעו. וברסומהם לא תסירו: (ד) אחכאמי פאצנעו. ורסומי אחפצו וסירו בהא. אנא אללה רבכם אגאזיכם כירא:

אֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְתִימַר לְהוֹן.
אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶן: **כִּמְעֵשָׂה**
אֶרֶץ-מִצְרַיִם אֲשֶׁר
יֹשְׁבֵתֶם-בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ
וּכְמְעֵשָׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר
אֲנִי מְבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה

לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחַקְתִּיהֶם לֹא תִלְכוּ: פֶּעוּבְדֵי עַמָּא
דְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם. דִּיתִיבְתוּן בַּהּ לֹא תַעֲבֹדוּן. וּכְעוּבְדֵי עַמָּא
דְּאֶרְעָא דְּכְנַעַן. דְּאֲנִי מַעִיל יִתְכוּן לְתַמָּן לֹא תַעֲבֹדוּן. וּבְנִמּוּסִיהוֹן
לֹא תִתְּהוּן: **אֶת-מִשְׁפַּטֵּי תַעֲשׂוּ וְאֶת-חַקְתִּי**
תִּשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: יֵת דִּינֵי
תַעֲבֹדוּן. וְיֵת קִימֵי תַטְרוּן לְהִלְכָא בְּהוֹן. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶן:

— רס"י —

אלא אלו גמוסות שלהן, דברים הנקוקין להם, כגון טרטיאות ואצטדיאות. רבי מאיר אומר אלו דרכי האמורי שמונו חכמים: **זאת משפטי תעשו**. אלו דברים האמורים בתורה במשפט, שאלו לא נאמרו, היו כדאי לאמרן: **ואת חקתי תשמרו**. דברים שהם גזרת המלך, שיצר הרע משיב עליהם, למה לנו לשמרן, ואמות העולם משיבין עליהם, כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז וטהרת מי חטאת, לכך נאמר אני ה' גזרתי עליכם, אי אתם רשאים להפטר: **ללכת בהם**. אל תפטר מתוכם, שלא תאמר למדתי חכמת ישראל אלה ואלמד חכמת האמות:

זה אני ה' אלהיכם. אני הוא שאמרתי בסיני (שמות כ ז) אנכי ה' אלהיך, וקבלתם עליכם מלכותי, מעתה קבלו גזרותי. רבי אומר גלוי וידוע לפניו שסופן לנתק בעריות בימי עזרא לפיכך בא עליהם בגזרה אני ה' אלהיכם, דעו מי גזר עליכם, דין להפירע ונאמן לשלם שכר: **כמעשה ארץ מצרים**. מגיד שמעשיהם שלמצריים ושלפנעניים מקלקלים מפל האמות, ואותו מקום שישבו בו ישראל מקלקל מן הכל: **אשר אני מביא אתכם שמה**. מגיד שאותן עממין שכבשו ישראל מקלקלים יותר מכלם: **ובחקתיהם לא תלכו**. מה הניח הכתוב שלא אמה

תפסיר רס"ג

(ה) פֶּאֶחֶפְצוּ רְסוּמֵי וְאַחֲפֹאמֵי.
פֶּאֶחֶפְצוּ גִזָּא אֵי אֲנִסְאֵן עֵמֶל בְּהֵא.
אֵן יִחִיא אֱלֹהֵימָה אֱלֹד־אֵימָה.
אֲנָא אֱלֹהֵי דְאֵימֵי אֱלֹבְקָא: (ו) כֹּל
רְגֵל מְנַכֵּם אֵלַי נָסִיב דִּיאֲתָה.
לֹא יִתְקַדֵּם לְכַשְׁף סוּתֵהּ. אֲנָא
אֱלֹהֵי נְהִיתְכֶם עַן דִּיאֲלֹד:
(ז) סוּת אֲבִיךָ. וְסוּת אֲמִךָ לֹא
תַכְשֵׁף. אֲמִי וְקֹלֶת סוּת אֲמִךָ
פְּהֵי אֲמִךָ נִפְסָהּ. לֹא תַכְשֵׁן
סוּתֵהּ: (ח) וְאֲמִי סוּת אֲבִיךָ
פְּהֵי זִוְגָהּ אֲבִיךָ. לֹא תַכְשֵׁן
סוּתֵהּ: (ט) וְסוּת אֲכִיךָ

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקְתִּי
וְאֶת־מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
אַתֶּם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי
יְהוָה: וְתִטְרוּן יָת קִימֵי וְיָת דִּינֵי. דְּאֵם
יַעֲבִיד יִתְהוֹן. אֲנִשָּׂא יִיחֵי בְּהוֹן בְּחֵי
עֲלֵמָא. אֲנָא יִי: **ס** (שֵׁשִׁי) אִישׁ
אִישׁ אֶל־כָּל־שָׂאֵר בְּשָׂרוֹ
לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּה
אֲנִי יְהוָה: גִּבֹר גִּבֹר לְכָל קָרִיב

בְּשָׂרֵהּ. לֹא תִקְרְבוּן לְגִלְאָה עֲרִיא. אֲנָא יִי: **ס** עֲרוֹת אֲבִיךָ
וְעֲרוֹת אֲמִךָ לֹא תִגְלֶה אֲמִךָ הוּא לֹא תִגְלֶה
עֲרוֹתֶיהָ: עֲרִית אֲבִיךָ לֹא תִגְלֵי. אֲמִךָ הִיא לֹא תִגְלֵי
עֲרִיתָהּ: **ס** עֲרוֹת אִשְׁת־אֲבִיךָ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹת
אֲבִיךָ הוּא: עֲרִית אֶתְת אֲבִיךָ לֹא תִגְלֵי. עֲרִיתָא דְאֲבִיךָ הִיא:
ס עֲרוֹת אֲחוֹתֶךָ בֵּת־אֲבִיךָ אוֹ בֵּת־אֲמִךָ

— רס"ד —

לְכָף נֶאֱמַר לְשׁוֹן רַבִּים: אֲנִי ה'. נֶאֱמָן לְשֵׁלֶם
שְׂכָר: **ז** עֲרוֹת אֲבִיךָ. זוֹ אִשְׁת אֲבִיךָ, אוֹ אֵינוּ
אֵלָא בְּמִשְׁמֵעוּ, נֶאֱמַר כָּאֵן עֲרוֹת אֲבִיךָ,
וְנֶאֱמַר לְהֵלֶן (ויקרא כ יב) עֲרוֹת אֲבִיו גִּלְהָ, מִה
לְהֵלֶן אִשְׁת אֲבִיו, אֵף כָּאֵן אִשְׁת אֲבִיו: וְעֲרוֹת
אֲמִךָ. לְהֵבִיא אֲמוֹ שְׂאִינָה אִשְׁת אֲבִיו:
ח עֲרוֹת אִשְׁת אֲבִיךָ. לְרַבּוֹת לְאַחַר מִיתָה:
ט בֵּת אֲבִיךָ. אֵף בֵּת אֲנוּסָה בְּמִשְׁמֵעוּ:

כּוּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְתִּי וְגוֹי. לְרַבּוֹת שְׂאֵר
דְּקֹדְקֵי הַפְּרָשָׁה, שְׁלֵא פֶרֶט הַכְּתוּב בְּהֶם.
דְּבָר אַחַר לְתַן שְׁמִירָה וְעֲשִׂיָה לְחֻקִּים
וְשְׁמִירָה וְעֲשִׂיָה לְמִשְׁפָּטִים, לְפִי שְׁלֵא נִתַּן
אֵלָא עֲשִׂיָה לְמִשְׁפָּטִים וְשְׁמִירָה לְחֻקִּים: וְחֵי
בְּהֶם. לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂאֵם תֵּאמַר בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְהֵלֵא סוּפּוֹ הוּא מֵת: אֲנִי ה'. נֶאֱמָן לְשֵׁלֶם
שְׂכָר: וְלֹא תִקְרְבוּ. לְהַזְהִיר הַנְּקֻבָה בְּזִכְרָה.

שְׂמֵן הַמִּזְרֵה (ו) אִישׁ אִישׁ. הַמְנַהֵג לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם.

תפסיר רס"ג

אבנה' אביך או אבנה' אמך.
 אלמולודה דאכילא או
 כארגא. לא תכשפן סוותהמא:
 (י) וסוות אבנה' אבנך או
 אבנה' אבנתך. לא תכשפהמא.
 לאנהמא סוואתך: (יא) וסוות
 אבנה' זוגה' אביך אלמולודה
 מן אביך. הי אלתי ביינת אנהא
 אכיתך. לא תכשפן סוותהא:
 (יב) וסוות אכית אביך פלא
 תכשף. לאנהא נסיבה' אביך:
 (יג) וסוות אכית אמך פלא
 תכשף. לאנהא נסיבה' אמך:
 (יד) וסוות עמך לא תכשף.

מולדת בית או מולדת

חויץ לא תגלה ערותן:

ערית אחתך בת אבוך או בת אמך.
 דילידא מן אבוך מן אתא אוחר. או מן
 אמך מן גבר אחרון. לא תגלי עריתהון:

ס ערות בת בנך או בת-

בתך לא תגלה ערותן כי

ערותך הנה: ערית בת בךך או

בת ברךך. לא תגלי עריתהון. ארי

עריתך אנין: **ס ערות בת**

אשת אביך מולדת אביך אחותך הוא לא

תגלה ערותה: ערית בת אתת אבוך דילידא מן אבוך.

אחתך היא. לא תגלי עריתה: **ס ערות אחות-אביך**

לא תגלה שאר אביך הוא: ערית אחת אבוך לא

תגלי. קריבת אבוך היא: **ס ערות אחות-אמך לא**

תגלה כי-שאר אמך הוא: ערית אחת אמך לא תגלי.

ארי קריבת אמך היא: **ס ערות אחי-אביך לא**

— רס"י —

ערות בת בנך. קל וחומר לבתך, אלא
 לפי שאין מזהירין מן הדין למדוה מגזרה
 שוה במסכת יבמות (ג 6): **ס ערות בת**
אשת אביך. למד שאינו חייב על אחותו
 משפחה ונכרית לכה נאמר בת אשת אביך
 בראייה לקדושין: **יד ערות אחי אביך לא**
תגלה. ומה היא ערותו, אל אשתו לא תקרב:

מולדת בית או מולדת חויץ. בין
 שאומרים לו לאביך קים את אמה ובין
 שאומרים לו לאביך הוצא את אמה, כגון
 ממזרת או נתינה: **יערות בת בנך.** בבתו
 מאנוסתו הכתוב מדבר, ובתו ובתו
 מאשתו אנו למדין מערות אשה ובתה לא
 תגלה, בין שהיא ממנו ובין שהיא מאיש אחר:

תפסיד רס"ג

וְדִאֲלֹךְ אֵן לֹא תִתְקַדַּם אֵלַי
זוּגְתָהּ. אֲדָ' הִי כְעִמְתָּךְ:
טו) וְסוּוֹת כְּנִתְךָ פְּלֵא תִכְשֹׁף.
וְהִי זוּגְתָ' אֲבִנְךָ. לֹא תִכְשֹׁף
סוּוֹתָהּ: טז) וְסוּוֹת זוּגְתָ' אֲכִיֶּךָ
פְּלֵא תִכְשֹׁף. אֲדָ' הִי כְסוּוֹת
אֲכִיֶּךָ: יז) וְסוּוֹת אֲמַרְאָה
וְאֲבִנְתָהּ לֹא תִכְשֹׁף. וְכִדְאֲלֹךְ
אֲבִנְהָ' אֲבִנְהָ וְאֲבִנְהָ'
אֲבִנְתָהּ. לֹא תִתְכַדֵּ' לְתִכְשֹׁף
סוּוֹתָהּ. אֲדָ' הֵן נְסִאִיב וְהִי
פִאֲחֶשָׁה: יח) וְאֲמַרְאָה טַע
אֲכִיֶּתָהּ לֹא תִתְכַדֵּ'. לְתַכּוֹן

**תְּגִלָּה אֶל-אִשְׁתּוֹ לֹא
תִקְרַב דְּדַתְךָ הוּא: עֲרִית
אֲחִיבֹךְ לֹא תִגְלִי. לְאִתְתִּיָּה לֹא תִקְרַב:
אֵת אֲחִיבֹךְ הִיא: ס טו עֲרוֹת
כַּלְתְּךָ לֹא תִגְלֶה אִשְׁת
בְּנֶךָ הוּא לֹא תִגְלֶה
עֲרוֹתֶיהָ: עֲרִית כַּלְתְּךָ לֹא תִגְלִי.
אֵת בְּרַךְ הִיא. לֹא תִגְלִי עֲרִיתָהּ: ס
טו עֲרוֹת אִשְׁת-אֲחִיֶּךָ לֹא**

**תְּגִלָּה עֲרוֹת אֲחִיֶּךָ הוּא: עֲרִית אֵת אֲחִיבֹךְ לֹא תִגְלִי:
עֲרִיתָהּ דְאֲחִיבֹךְ הִיא: ס טו עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא
תִגְלֶה אֶת-בֵּית בְּנָהּ וְאֶת-בֵּית-בִּתּוּתָהּ לֹא תִקַּח
לְגִלוֹת עֲרוֹתֶיהָ שְׂאֲרָה הִנָּה זְמָה הוּא: עֲרִית
אֵתָהּ. וּבִרְתָהּ לֹא תִגְלִי. יָת בֵּית בְּרָהּ וְיָת בֵּית בְּרִתָּהּ. לֹא תִסַּב
לְגִלְאָה עֲרִיתָהּ. קְרִיבֵן אֲנִין עֲצַת חֲטִיין הִיא: יח וְאִשָּׁה
אֶל-אֲחִתָּהּ לֹא תִקַּח לְעֶזְרָה לְגִלוֹת עֲרוֹתֶיהָ
עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ: וְאֵתָהּ עִם אֲחִתָּהּ לֹא תִסַּב. לְאֵעָקָא לָהּ.**

— כ"ט —

אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֵת אִמָּהּ (ויקרא כ יד).
לְשׁוֹן קִיחָה, אֲבָל אֵינֶס אִשָּׁה מִתָּר לְשֵׁא בִתּוּתָהּ:
שְׂאֲרָה הִנָּה. קְרוּבוֹת (הן) זו לְזוֹ: זְמָה. עֲצָה
כְּתִרְגוּמוֹ עֲצַת חֲטִיין, שְׂיִצְרָךְ יוֹעֲצָךְ לְחֲטוּא:
יִס אֶל אֲחִתָּהּ. שְׂתִיחֵן כְּאֲחִת: לְעֶזְרָה. לְשׁוֹן

טו אִשְׁת בְּנֶךָ הִיא. לֹא אֲמַרְתִּי אֵלָא בְּשִׁישׁ
לְבִנְךָ אִישׁוֹת בְּהַ פְּרִט לְאֲנוּסָה וְשִׁפְחָה
וּנְכָרִית: י עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתּוּתָהּ. לֹא אֲסַר
הַכְּתוּב אֵלָא עַל יְדֵי נְשׁוּאֵי הָרֵאשׁוֹנָה, לְכַף
נְאֻמָּר לֹא תִקַּח לְשׁוֹן קִיחָה, וְכֵן לְעִנְיַן הָעִנְיָן

תפסיר רס"ג

צ'ארתיין. לתכשף סוותהא. מעהא פי תיאתהא: יט) ואל' אמראה פי תיצ'יה נגאסתהא. לא תתקדם. לתכשף סוותהא: כ) ומע זוגה' צ'אחבד. לא תגעל מצ'אגעטד לאנסאל. ולא לאלתנגס בהא: כא) ולא תעט מן נסלד לאלתקריב לאלצ'נם. ולא תבדל אסם רבד. אנא אללה אלמעאקב: כב) ואלד'כר פלא תצ'אגעה עלי צ'רוב מצ'אגעט אלנסא. פאנהא כ'רהה. כג) ומע שי מן אל' בהאים. לא תגעל מצ'אגעטד לאלתנגס בהא. ופד'אלד

לגלאה עריתה. עלה בחייהא: יט) ואל-
אשה בנדת טמאתה לא
תקרב לגלות ערותה:
ולאתתא פריחוק סאובתה. לא תקרב
לגלאה עריתה: כ) ואל-אשת
עמיתך לא-תתן שכבתך
לזרע לטמאה בה: ובאתת
חברך. לא תתין שכובתך לזרעא.
לאסתאבא בה: כא) ומזרעך
לא-תתן להעביר למלך:

ולא תחלל את-שם אלהיך אני יהוה:
ומזרעך לא תתין לאעפרא למלך. ולא תחיל ית שמא
דאלהך אנא יי: (שבועי) (רביעי כשהן מחוברות) כב) ואת-זכר
לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא: וית
דכורא. לא תשכב משכבי אתא. תועיבא היא: כג) ובכל-
בהמה לא-תתן שכבתך לטמאה-בה ואשה
לא-תעמד לפני בהמה לרבעה תבל הוא:

— רס"ג —

האש: לא תתן. זו היא מסירתו לכופרים:
להעביר למלך. זו (היא) העברת האש:
כג תבל הוא. לשון קדש וערוה ונאוף. וכן
ואפי על תבליתם (ישעי י כט). דבר אחר
תבל הוא לשון בלילה וערבוב. ורע אדם
וירע בהמה:

צרה לעשות את זו צרה לזו: בחייה. למדך
שאם גרשה לא ישא את אחותה כל זמן
שהיא בחיים: כב למלך. עבודה זרה היא
ששמה מולך. וזו היא עבודתה. שמוסר בנו
לכופרים ועושין שתי מדורות גדולות
ומעבירין את הבן בגליו בין שתי מדורות

שמו המור (כ) לרבעה תבל הוא. לחוד מפיק ה"א. וזהיא דפרשת קדושים לא מפיק ה"א.

תפסיר רס"ג

אלאמראה לא תקף. בין ידי
בהימה לתנווהא פאנהא
דאיה: כד) לא תעצוני בשי
מן הד'ה. לאן במת'להא עצאני
אלאמם. אלד'י אנא טארדהם
מן בין ידיכם: כה) פלמא נגס
אהל אלבלד. טאלבתהם
בד'נובהם. פשתת אלבלד
אהל: כו) פאחפצו אנתם
רסומי ואחכאמי. ולא תצנעו
שייא מן הד'ה אלמכארה.
אלצ'רית. ואלג'ריב אלדכיל פי
מא פינכם: כז) אד' גמיע הד'ה
אלמכארה. צנעדהא אהל
אלבלד אלד'י מן קבלכם. חתא
נגס: כח) ללא ישתתכם אלבלד

ובכל בעירא. לא תתין שכובתך
לאסתאבא בה. ואתתא. לא תקום.
קדם בעירא. למשלט בה תבלא הוא:
כד **אל-תטמאו בכל-אלה**
כי בכל-אלה נטמאו
הגוים אשר-אני משלח
מפניכם: לא תסתאבון בכל אליו.
ארי בכל אליו אסתאבו עממיא. דאנא
מגלי מן קדמיכון: כה **ותטמא**
הארץ ואפקד עונה עליה
ותקא הארץ את-ישביה:
ואסתאבת ארעא. ואסע'רית חובה

עלה. ורוקינת ארעא ית יתבהא: כו **ושמרתם אתם**
את-חקתי ואת-משפטי ולא תעשו מכל
התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוכם:
ותטרוון אתון. ית קימי וית דיני. ולא תעבדון. מכל תועיבתא האליו.
יעיביא. וגיריא דיתג'רוון ביניכון: כז **כי את-כל-התועבת**
האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא
הארץ: ארי ית כל תועיבתא האליו. עבדו אנשי ארעא
דקדמיכון. ואסתאבת ארעא: **עפ'עיר** כח **ולא-תקיא הארץ**

— רס"י —

כח ולא תקיא הארץ אתכם. משל לבן
מלך שהאכילוהו דבר מאוס. שאין עומד
במעיו אלא מקיאו. כף ארץ ישראל אינה
מקימת עוברי עברה. ותרנומו ולא תרוקין.

תפסיר רס"ג

אלדי נגסתמוה. כמא שתת אלמם אלדין מן קבלכם: (כט) ואעלמו אן כל מן יצנע שייא מן גמיע הד'ה אלמכארה. תנקטע תלך אלנפוס אלצאנעאת מן בין קומהא: ל) ואחפצו מא אסתחפצתכם. ללא תצנעו. מן רסום אלמכארה אלתי צנעת מן קבלכם. ולא תעצוני בהא. אנא אללה רבכם אגאזיכם כירא:

אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם: ולא תרוקן ארעא יתכון. בסאוֹבִיכֹן יתה. כמא דרוקינת. ית עממיא דקדמיכון: כט כי כל-אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב

עמם: ארי כל דיִעבִיד. מכל תועיבתא האלין. וישתיצון. נפשתיא דיִעבִדן מגו עמהון: ל ושמרתם את-משמרתִי לבלתי עשות מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני יהוה אלהיכם: ותטרון ית מטרת מימרי. בדיל דלא למעבד. מנמוסי תועיבתא דאתעבידא קדמיכון. ולא תסתאבון בהון. אנא יי אלהכון: פ פ פ

פ פיסוקים סימן עדו

רס"י

הא אם תטמאו, אני אלהיכם, ואתם נפסלים מאחרי, ומה הנאה יש לי בכם, ואתם מתחייבים פליה, לכך נאמר אני ה' אלהיכם:

לשון רקון, מריקה עצמה מהם: כט הנפשות העשות. הזכר והנקבה במשמע: ל ושמרתם את משמרתִי. להזהיר בית דין על כף: ולא תטמאו בהם אני ה' אלהיכם.

חסלת פרשת אחרי מות

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. אשר בחר, בנביאים טובים. ורצה
בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה. הבוחר בתורה,
במשה עבדו, וב ישראל עמו. ובנביאי, האמת והצדק: (אמ.)

הפטרה דאחרי מות

ביחזקאל סימן כ"ב

וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: וַהֲוֵה פִתְגָם נְבוּאָה מִן קִדְם יי,
עמי למימר: ב ואתה בן-אדם התשפט התשפט
את-עיר הדמים והודעתה את כל-תועבתי: ואת בר
אדם. התוכח התוכח, ית קרתא דאשדי דם זכאי בגוה. וחוי לה. ית, כל
תועיבתה: ג ואמרת פה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם
בתוכה לבוא עתה ועשתה גוללים עליה לטמאה:
ותימר. בדנן אמר, יי אלהים. קרתא דאשדי דם זכאי, בגוה. מטא, עדן
תברה. ודפליחין לטעותא, בגוה, בדיל לסאבותה: ד בדמך אשר-
שפכת אשמת ובגלולך אשר-עשית טמאת ותקריבי
ימך ותבוא עד-שנותיך על-פן נתתיך חרפה לגוים
וקלסה לכל-הארצות: בחובת דם זכאי דאשדת, חבת. ובפליחין
טעותיך דפליחת, אסתאבת. וקריב, יום תבריך. ומטא, עדן בשתיך. על
פן. יהבתיך חסודין, לעממיא. ולעיב, לכל מדינתא: ה הקרבות
והרחקות ממך יתקלסו-בך טמאת השם רבת
המהומה: דקריבן. ודרחיקן מניך, יתלעבן ביד. סאובת שמא.
דסגיאן, אתרגושתה: ו הנה נשיאי ישראל איש לזרעו היו
בך למען שפך-דם: הא, רברבי ישראל. גבר לתקפיה, הווי ביד.
בדיל, למשפך דם זכאי: ז אב ואם הקלו בך לגר עשו בעשק

וזלק הדקדוק: בעשק. הבי"ת פתח גם בירושלמיים, וכן חברתה דלקמן (פס' יב):

בְּתוֹכָךָ יָתוּם וְאַלְמָנָה הֵנוּ בְּךָ: אָבָא וְאִמָּא, אֶקִּילוּ בִיד.
לְגִיּוּרָא. אָנְסוּ אָנְסָא, בְּגוּיךָ. יתמין וארמלן, אוניאו ביד: ה קדשי
בְּזִית וְאֶת־שִׁבְתֵּי חִלְלָתָ: על קדשי, בפרת, וית יומי שפיא
דילן, אחילת: ט אֲנָשִׁי רָכִיל הָיוּ בְּךָ לְמַעַן שְׂפָד־דָּם
וְאֶל־הַהָרִים אָכְלוּ בְּךָ זִמָּה עָשׂוּ בְּתוֹכָךָ: גברי אכלי קרצא.
הוּו בִיד, בְּדִיל לְמִשְׁפַּךְ דָּם זָפֵאי. ובטוריא, פלחו ביד לטעותא. עיצת
חטין, עבדו בגויד: י עֲרוֹת־אָב גְּלַה־בְּךָ טְמֵאת הַנְּדָה
עֲנוּ־בְךָ: ערית אבא, גליאו ביד. אתא טמאה, עניאו ביד: יא וְאִישׁ |
אֶת־אִשְׁתִּי רִעְהוּ עָשָׂה תוֹעֵבָה וְאִישׁ אֶת־פִּלְתּוֹ טְמֵא
בְּזִמָּה וְאִישׁ אֶת־אֶחָתּוֹ בֶּת־אָבִיו עֲנָה־בְךָ: וגבר, ית אתת
חבריה. עבד, תועיבא. וגבר ית פלתיא, סאיב בעיצת חטין. וגבר, ית
אחתיא בת אבוהי, עני ביד: יב שָׁחַד לְקַחוּ־בְךָ לְמַעַן שְׂפָד־דָּם
נִשְׁדָּ וְתִרְבִּית לְקַחַת וְתַבְצְעִי רַעִיף בְּעִשְׂקִי וְאֵתִי שְׂכַחַת.
נאם אדני יהוה: שחדא קבילו ביד, בְּדִיל לְמִשְׁפַּךְ דָּם זָפֵאי.
חיבליא ורביתא, נסיבת. ואהנית רחמד, באנסא. ופלחני שבקת, אמר,
י אלהים: יג וְהִנֵּה הַבַּיִתִּי כְּפִי אֶל־בְּצַעַךְ אֲשֶׁר עָשִׂית
וְעַל־דָּמְךָ אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכָךָ: והא איתיתי פרענותי, עלך. בחובי
ממון אנסיך, דאנסת. ועל דם זפאי, דאשתפיך, בגויד: יד הִיעָמַד
לְבָבְךָ אִם־תִּחְזַקְנָה יָדֶיךָ לַיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתְךָ אֲנִי
יְהוָה דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי: היתקף לביד, אם יתחסנן ידך. לוימיא.
דאנא, עתיד למעבד עמיד. אנא יי, גזרית במימרי ואקיים:
טו וְהַפְּעִיזוֹתִי אוֹתְךָ בַּגּוֹלָם וְזָרִיתִךָ בְּאַרְצוֹת וְהַתַּמְתִּי
טמאתך ממך: ואגלי יתיד, לביני עממיא. ואבדרניך, במדינתא.

וַאֲסִיף סְאוֹבְתִיד, מִנִּיד: טוּ וְנַחֲלַת בְּךָ לְעֵינַי גּוֹיִם וַיִּדְעַת בִּי-
אֲנִי יְהוָה: וְאֵת קִדְשׁ בֵּיךְ, לְעֵינַי עֲמַמְיָא. וְתִדְעִין, אֲרִי אָנָּא יי:

(גְּאָלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא יי צְבָאוֹת, שְׁמִיהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעַלְמַם,
וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא:

קדשים

גגד לזנחת שבת ושני וחמישי

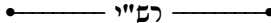
תפסיר רס"ג

חמשישי כשהו מחוברות בספרי תימן

יט א) תים פלם אללה מוסי
תכלימא: ב) מר גמאעה
בני אסראיל. וקול להם
כוננו מקדסין. לאני אללה
רבכם אלקדוס: ג) ליכאף
כל אנסאן אמה ואביה.

יט א וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וּמְלִיל יי עם משה למימר:
ב דִּבֶּר אֶל-כָּל-עֵדַת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
מְלִיל. עם פל פנשתא דבני ישראל. ותימר להון קדישין תהון. ארי
קדיש. אָנָּא יי אֱלֹהֵיכֶם: ג איש אמו ואביו תיראו

יט ז דִּבֶּר אֶל כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
מְלַמֵּד שְׁנֵאמְרָה פְּרִשָׁה זוּ בְּהַקְהֵל, מִפְּנֵי
שְׂרֹב גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִן בֵּה: קְדָשִׁים תִּהְיוּ.
הוּו פְּרוּשִׁים מִן הָעֲרִיּוֹת וּמִן הָעֵבֶרֶה, שְׁכָל
מְקוֹם שְׁאֵתָה מוֹצֵא גְּדֵר עֲרֻה אֵתָה מוֹצֵא
קְדָשָׁה, אֲשֶׁה זֹנָה וְחֻלְלָה יִגִּי אֲנִי ה'
מְקַדְשְׁכֶם, (ויקרא כא ז ט) וְלֹא יְחַלֵּל וְרַעוּ אֲנִי

ה' מקדשו (ויקרא כא טו) קדשים יהיו אשה
זונה וחללה וגוי (ויקרא כא ז ז): ג איש אמו
ואביו תיראו. כל אחד מכם תיראו אביו
ואמו, זהו פשוטו. ומדרשו אין לי אלא איש,
אשה מנין, כשהוא אומר תיראו, הרי כאן
שנים אם כן לפמה נאמר איש, שהאיש ספק
בידו לעשות, אבל אשה רשות אחרים עליה: